

Oslo 05.05.2022

Etter- og videreutdanning - av og for fagskolene

Skolenes landsforbund takker for muligheten til å komme med innspill til utvalget for etter- og videreutdanning i barnehage og skole (EVU-utvalget). Vi har tidligere, sammen med LO, kommet med innspill til prinsipper vi mener bør ligge til grunn ved utarbeidelse av modeller for etter- og videreutdanning. I dette notatet kommer vi med innspill knyttet til fagskolene. Ikke bare angående etter- og videreutdanning for ansatte i fagskolen (1), men også fagskolen som tilbyder av etter- og videreutdanning for ansatte i oppvekst- og utdanningssektoren (2). Vi ønsker også å komme med innspill knyttet til finansiering (3).

Innspillene nedenfor er utarbeidet i tett dialog med flere av Skolenes landsforbund sine medlemmer og tillitsvalgte på ulike fagskoler. Innspillene nedenfor henviser også til relevante rapporter og strategidokumenter.

1. Etter- og videreutdanning for ansatte i fagskolen

Når det gjelder etter- og videreutdanning for ansatte i fagskolene, så ønsker vi å hen vise til følgende vedlagte rapporter:

- «Kompetanse og kompetansebehov i fagskolen» (vedlegg 1)
- «Pedagogisk utdanningstilbud for lærere i fagskolen» (vedlegg 2)

Viktige momenter fra rapportene er blant annet følgende:

- **Modulbasert etter- og videreutdanningstilbud.** Dette gjør det mulig for ansatte som er i arbeid, eller kun jobber deltid i fagskolen, å nyttiggjøre seg av utdanningstilbudet.
- Pedagogisk kompetanse/PPU/PPU-Y i form av **voksenpedagogikk.**
- **Digital kompetanse** knyttet til nettbasert undervisning.

I tillegg ønsker vi å trekke frem et av prinsippene vi tidligere har spilt inn til EVU-utvalget sammen med LO, som går på viktigheten av at **modellene for etter- og videreutdanning må tilpasses aktørene**. I denne sammenhengen betyr det at etter- og videreutdanningstilbudene for ansatte på fagskolene må ha opptakskrav tilpasset fagbakgrunnen til de ansatte, og at man ikke utelukkes fra etter- og videreutdanningstilbud hvis man ikke har utdanning fra UH-sektoren. Det samme gjelder for nasjonale ordninger, som for eksempel Kompetanse for kvalitet (KFK).

I dag erfarer vi at mange fagskolekandidatene opplever at det er vanskelig å få godskrevet høyere yrkesfaglig utdanning ved opptak til studier i UH sektoren. Praksisen varierer ved de ulike institusjonene, men fellesnevneren er at læringsutbyttene fra fagskolene i mindre grad anerkjennes. Det er viktig at det ikke er kun forskningsbasert utdanning som verdsettes, men også erfaringsbasert utdanning (se pkt. 2).

Utdanningsdirektoratet har i deg en egen stipendordning for ansatte i undervisningsstillinger som ønsker å ta PPU/PPU-Y, og stipend for å rekruttere personer utenfor skolesektoren til yrkesfaglærerutdanning (PPU-Y eller YFL). Denne muligheten gjelder imidlertid ikke for fagskolelærere som tar PPU/PPU-Y. Fagskolelærere som ønsker å ta en godkjent lærerutdanning må få tilbud om tilsvarende finansierings- og stipendordninger som lærere i grunnopplæring.

2. Fagskolen som tilbyder av etter- og videreutdanning

Jf. NHOs kompetansebarometer (vedlegg 3) oppgir 2 av 3 NHO-bedrifter at de har udekket kompetansebehov, og at det er fagskoleutdanning bedriftene oppgir å mangle mest. Skolenes landsforbund er av den oppfatning at fagskolene også er en naturlig arena for etter- og videreutdanning for mange ansatte i skole- og barnehagesektoren. I lys av siste avsnitt i pkt. 1 er dette også avgjørende for å kunne sikre tilbud til ansatte med annen bakgrunn enn UH-sektoren.

Skolens landsforbund ønsker å trekke frem yrkesfaglærere som et eksempel. Fagskolen er ikke bare en naturlig tilbyder av etter- og videreutdanning for yrkesfaglærere, men også – etter vår mening - en naturlig arena for kvalifisering av yrkesfaglærere. Yrkesfagenes sentrale plass i Fullføringsreformen, og Hurdalsplattformens uttalte satsning på høyere yrkesfaglig utdanning, viser viktigheten av å videreutvikle utdanningstilbudene på fagskolene.

Vi ønsker å trekke frem to viktige faktorer, som fagskolene er godt – om ikke best – egnet til å tilby:

- Bransjespesifikke moduler
- Fleksible og nettbaserte tilbud

Nasjonale finansieringsordninger, som for eksempel allerede nevnte Kompetanse for kvalitet (KFK), må også inkludere fagskolene som tilbyder.

En utfordring i dag er den formelle sluttkompetansen. Videreutdanning må, også for yrkesfaglærere, gi lønnsløft. Dette henger igjen sammen med LOs kamp for å få fagskoleutdanning opp på nivå 6 i NKR (nasjonalt kvalifikasjonsrammeverk for livslang læring). Flere europeiske land har allerede utdanningstilbud hos skoler, som sammenlignes med vår fagskole, helt opp til nivå 8 i NKR. Hvis man skal lykkes med etter- og videreutdanning som ikke er forskningsbasert, som både skolen og arbeidslivet etterspør, så må fagskolenes status økes – og de må få muligheten til å kunne tilby en sluttkompetanse som verdsettes på lik linje som UH-sektoren. Skolenes landsforbund oppfordrer derfor EVU-utvalget om å synliggjøre denne sammenhengen og forutsetningen i sin utredning.

Henviser i denne sammenhengen til strategien «*Videre vekst og kvalitet. Strategi for høyere yrkesfaglig utdanning*» (vedlegg 4), som våre medlemmer på fagskolene opplever som god.

3. Finansiering

For å videreutvikle utdanningstilbudene på fagskolen, slik at de kan bli en naturlig tilbyder av etter- og videreutdanning, må det tilrettelegges for finansieringsmodeller som sikrer økt forutsigbarhet. Det er behov for faste utviklingsmidler, ikke frie søkbare midler, for å kunne sikre trygg drift.

I dag er det også slik at tilskuddsnivået ikke dekker de reelle kostandene for å tilby høyere yrkesfaglig utdanning. Dette betyr at studentene får en del av den økonomiske byrden, som igjen hever terskelen for å benytte seg av etter- og videreutdanningstilbudet.

VEDLEGG:

VEDLEGG 1: «Kompetanse og kompetansebehov i fagskolen» (OsloMet Rapport 2018 nr 7)

VEDLEGG 2: «Pedagogisk utdanningstilbud for lærere i fagskolen» (rapport fra arbeidsgruppe oppnevnt av Nasjonalt Fagskoleråd 2020)

VEDLEGG 3: NHOs kompetansebarometer 2021 (NIFU-rapport)

VEDLEGG 4: «*Videre vekst og kvalitet. Strategi for høyere yrkesfaglig utdanning*» (Kunnskapsdepartementet).

SKOLENES LANDSFORBUND

Postadresse: Torggata 12, 0181 Oslo

Besøksadresse: Torggata 12 [Folkets hus, hovedinngang]

Telefon +47 99 35 60 60 Org.nr 970533362

E-post skolenes@skolenes.no @SLforbund

skoleneslandsforbund.no